

сивне осмислення студентами перетворення вихідної проблемної ситуації в результаті спеціально організованих дій, на основі строгої регламентації ролевих і міжособистісних взаємовідношень. По-третє, сприяти створенню ситуацій успіху їх виконання, що забезпечує формування у студентів позитивного образу «Я— майбутній вчитель».

Список використаних джерел

1. Брушлинский А. В. Психология субъекта в изменяющемся обществе // А. В. Брушлинский. – Психологический журнал. – 1997. – Т. 18. – № 2. – С. 18–33.
2. Кузьмина Н.В. Фундаментальная акмеология как важнейший ресурс процесса повышения продуктивности образования // Н. В. Кузьмина / Проблемы освіти: збірник наукових праць. – Вип. 84. – Житомир-Київ, 2015. – С. 14–19.
3. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. / Іван Андрійович Зязюн. – К. : МАУП, 2000. – 312 с.
4. Митина Л. М. Психология труда и профессионального развития учителя / Л. М. Митина. – М. : Академия, 2004. – 320 с.
5. Моделирование педагогических ситуаций / Ю. Н. Кулюткин, Г. С. Сухобская. – М. : Педагогика, 1981. – 120 с.

Кушнірук С. А. к.п.н., доцент,
Національний педагогічний
університет імені М. П. Драгоманова
(м. Київ)

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ УЧИТЕЛІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інновації у вищій освіті України спрямовані на розвиток наукової складової в освітній галузі, тому провідне місце на всіх етапах підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців з вищою освітою займає науково-дослідницька діяльність.

Учені (В. Буряк, О. Савченко) розглядають науково-дослідницьку роботу студентів як вищу фазу функціонування самостійно-дослідницької діяльності, яка, в свою чергу, забезпечується високою дієвістю знань, методологічною «озброєністю», аналітичністю та рефлексивністю мислення. Конкретизовані характеристики – визначальні для професійної діяльності педагога. Тому важливо з'ясувати ті педагогічні умови, які якісно посприяють підвищенню рівня готовності майбутніх учителів до виконання науково-дослідницької діяльності.

Вивчення досліджень І. Зимньої, В. Крутецького, Н. Кузьміної, О. Мороза, В. Сластьоніна та інших дозволило нам визначити зміст поняття «готовність майбутнього вчителя до науково-дослідницької діяльності» [1].

Так, готовність студентів до науково-дослідницької діяльності у процесі загальної педагогічної підготовки ми розглядаємо як складне соціально-педагогічне утворення в структурі особистості майбутнього вчителя, яке містить психологічну (психологічний настрій, наявність бажання виконувати певні дії) та практичну складові як сукупність професійно-педагогічних знань, умінь та навичок роботи з науковим матеріалом відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня. Отже, готовність студентів до науково-дослідницької діяльності являє собою, з одного боку, комплекс мотиваційно-ціннісних якостей особистості, а з іншого – сукупність професійно-педагогічних знань, умінь та навичок [2].

Аналіз досвіду організації освітнього середовища студентів у НПУ імені М. П. Драгоманова засвідчив, що за дотримання ряду організаційно-педагогічних умов можна підготувати майбутнього вчителя, який має достатній та високий рівень готовності до науково-дослідницької діяльності.

Розглянемо ці умови. По-перше, має бути забезпечена позитивна мотивація до ведення науково-дослідної діяльності. Відомо, що мотивація є спонуканням до дії, пов'язаним із задоволенням потреб суб'єкта; тобто мотивація є стимулюванням бажання до отримання нових знань, умінь та навичок, а також досвіду професійної діяльності. М. Якобсон визначає позитивну мотивацію учіння як таку, яка обумовлюється не лише мотивами учбової діяльності, але і життєвими перспективами. Відповідно позитивна мотивація учіння має дуальний характер: індивідуальний та соціальний.

Зазначимо, що з психологічної і педагогічної точки зору важливою є та індивідуальна мотивація, яка ґрунтується на пізнавальних потребах і інтересах студентів, на прийнятті ними пізнавальної цінності навчальної діяльності. Л. І. Божович, А. К. Маркова, Є. П. Ільїн та ін. виділяють, перш за все, внутрішню і зовнішню мотивацію. Основу внутрішньої мотивації складають мотиви, безпосередньо пов'язані з навчальною діяльністю (пізнавальні мотиви), а зовнішньої – мотиви, опосередковані зовнішніми щодо навчальної діяльності стимулами (соціальні мотиви).

Як доводять у своїх роботах Л. І. Божович, А. К. Маркова, Ю. М. Кулюткін, Г. С. Сухобська особливого значення для суб'єктів навчання набуває внутрішня мотивація, на основі якої відбувається осмислення власної навчальної діяльності, яке включає в себе усвідомлення ідеального «я» в системі ціннісних орієнтацій, визначення ціннісної спрямованості особистості [1; 2].

Наступною педагогічною умовою формування готовності до науково-дослідницької діяльності є інтеграція змісту академічних дисциплін, оскільки встановлення зв'язків між ними є необхідною педагогічною умовою розвитку системи фундаментальних знань у студентів. Інтеграція (від лат. *integrum* – ціле, *integratio* – відновлення – поєднання, взаємопроникнення) – це процес об'єднання будь-яких елементів (частин) в одне ціле; процес взаємозближення і утворення взаємозв'язків. Результатом впровадження інтегративного підходу є цілісність знань різних рівнів. Відтак, інтеграція змісту навчальних дисциплін формує цілісне уявлення про предмет дослідження, розвиває в студентів діалектизм, здатність до осмисленого аналізу наукових фактів.

Не менш важливою умовою ефективного формування готовності майбутніх учителів до науково-дослідницької діяльності є поступове залучення

студентів до відповідної діяльності. Реалізація цієї умови здійснюється на засадах діяльнісного підходу, який як методологічний принцип управління освітнім процесом визначає технології навчання, структуру і функціональні взаємини між суб'єктами освітнього процесу, комунікативні діяльнісні зв'язки між викладачем та студентами, синергетичну систему навчання, яка має тенденцію до саморозвитку. Продуктом професійного навчання при цьому виступає формування готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності у цілому і до ведення науково-дослідної діяльності як її важливої складової, яка, у свою чергу, сприяє особистісному і професійному самовизначенню і саморозвитку [3].

Отже, науково-дослідницька діяльність студентів як один із видів пізнавально-творчої діяльності є найбільш ефективною формою підготовки конкурентоспроможних майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Маркова А. К. Психология профессионализма. – М. : Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 308 с.
2. Кулюткин Ю. Н. Мышление учителя: Личностные механизмы и понятийный аппарат / Ю. Н. Кулюткин. – М. : Педагогика, 1990. – 102 с.
3. Kushniruk S.A. Formation of readiness for research activity of students in the process of general-pedagogical preparation / S. A. Kushniruk // Science and practice: Collection of scientific articles. – Thorpe Bowker. Melbourne, Australia, 2016. – P. 262–268 <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/11873/1/>

Павленко Ю. Г., к.п.н., доцент,
Полтавський національний
педагогічний університет імені
В. Г. Короленка (м. Полтава)

МУЗЕЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Трансформації, що відбуваються у національній освіті, вимагають перегляду змісту професійної підготовки майбутніх педагогів та таких змін у викладанні навчальних дисциплін, що посприяють ефективному упровадженню реформи загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Одним із ресурсів збагачення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів може бути використання музейно-педагогічної інформації, адже «музей – це унікальний простір, насичений високою силою інформаційної і емоційної взаємодії, побудований на принципах діалогу культур, розділених у часі і просторі. Завдяки своїм сутнісним рисам він має виняткові можливості впливу на особистість, формування її світогляду та духовності» [1].

В окремих дослідженнях на науковому рівні доведено ефективність використання музеїв у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів